

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 452/2567

นาย จ.โจทก์ นาง ส.จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1532, ป.พ.พ. มาตรา 368, ป.วิ.พ. มาตรา 142, พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา 182/1, พ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 182/1

ย่อ / หลักกฎหมาย

คดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้เพิกถอนนิติกรรมบันทึกข้อตกลงซื้อขายทะเบียนการหย่าระหว่างโจทก์และจำเลย และขอบังคับให้จำเลยแบ่งสินสมรสทุกรายการให้แก่โจทก์กึ่งหนึ่ง จำเลยให้การต่อสู้ว่า บันทึกข้อตกลงซื้อขายทะเบียนการหย่าไม่เป็นโมฆะ การจัดแบ่งสินสมรสตามข้อ 3 เป็นสัญญาแบ่งทรัพย์สินตาม ป.พ.พ. มาตรา 1532 เมื่อนายทะเบียนจดทะเบียนการหย่า ถือได้ว่าการแบ่งทรัพย์สินอันเป็นสินสมรส โดยยกให้จำเลยทั้งหมดแล้ว โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องขอแบ่งสินสมรสใหม่อีก เมื่อพิเคราะห์คำฟ้องและคำขอท้ายฟ้องของโจทก์แล้ว ถือได้ว่าโจทก์มีเจตนาขอแบ่งสินสมรสทั้งปวงระหว่างโจทก์กับจำเลยกึ่งหนึ่งโดยขอให้ไม่ยึดถือตามบันทึกข้อตกลงซื้อขายทะเบียนการหย่าเมื่อศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษวินิจฉัยว่า โจทก์และจำเลยทำบันทึกข้อตกลงซื้อขายทะเบียนการหย่ากันด้วยความสมัครใจ บันทึกข้อตกลงซื้อขายทะเบียนการหย่าจึงสมบูรณ์มีผลผูกพันโจทก์และจำเลยให้ต้องปฏิบัติตามข้อตกลงระหว่างกัน แต่เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่า ในบันทึกข้อตกลงซื้อขายทะเบียนการหย่าดังกล่าวระบุสินสมรสที่ตกลงยกให้โจทก์เพียงบ้านเลขที่ 109/4 โดยไม่ได้กล่าวถึงที่ดินโฉนดเลขที่ 89706 อันเป็นที่ตั้งของบ้านดังกล่าวแต่อย่างใด และโจทก์มีคำขอให้แบ่งสินสมรสอีก 5 รายการ ที่โจทก์อ้างว่าจำเลยปกปิดไว้ซึ่งรวมถึงที่ดินโฉนดเลขที่ 89706 ที่พิพาทด้วย แม้โจทก์จะมีคำขอท้ายฟ้องให้จำเลยแบ่งที่ดังกล่าวอันเป็นสินสมรสให้แก่โจทก์เพียงกึ่งหนึ่ง แต่โจทก์ย่อมไม่อาจบรรยายฟ้องขอให้จำเลยโอนที่ดินพิพาทให้โจทก์ทั้งแปลงได้ เพราะโจทก์ตั้งรูปเรื่องมาว่าบันทึกข้อตกลงซื้อขายทะเบียนการหย่า ไม่ได้เกิดจากความสมัครใจของโจทก์ และโจทก์ต้องการขอแบ่งสินสมรสรายการอื่น ๆ นอกจากที่ระบุไว้ในบันทึกข้อตกลงซื้อขายทะเบียนการหย่าด้วย เมื่อข้อเท็จจริงยุติในชั้นฎีกาว่าบันทึกข้อตกลงซื้อขายทะเบียนการหย่ามีผลใช้บังคับได้ และจำเลยยังไม่ได้แบ่งสินสมรสรายการที่ดินดังกล่าวให้แก่โจทก์ และศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษก็ได้วินิจฉัยแล้วว่า บ้านเลขที่ 109/4 ซึ่งตั้งอยู่บนที่ดินโฉนดเลขที่ 89706 เป็นส่วนควบตามกฎหมายของที่ดินโฉนดเลขที่ 89706 และเมื่อพิเคราะห์ถึงปกติประเพณีในทางสุจริตตาม ป.พ.พ. มาตรา 368 แล้วเห็นได้ว่าโจทก์และจำเลยมีเจตนาแบ่งทรัพย์สินอันเป็นสินสมรสระหว่างกันโดยจำเลยตกลงยกที่ดินโฉนดเลขที่ 89706 พร้อมบ้านเลขที่ 109/4 ให้แก่โจทก์ทั้งหมด โดยนับตั้งแต่วันที่มีการทำบันทึกข้อตกลงซื้อขายทะเบียนการหย่า เมื่อมูลค่าที่ดินพิพาทไม่ได้สูงเกินไปกว่าราคาประเมินกึ่งหนึ่งของสินสมรสในคดีนี้และยังอยู่ในประเด็นพิพาทว่า จำเลยต้องแบ่งสินสมรสรายการนี้ให้โจทก์หรือไม่ การที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้จำเลยโอนที่ดินโฉนดเลขที่ 89706 พร้อมบ้านเลขที่ 109/4 ให้โจทก์ทั้งหมด จึงไม่เป็นการพิพากษาที่เกินไปกว่าหรือนอกจากที่ปรากฏในคำฟ้อง ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 142 มาตรา 246 และมาตรา 252 ประกอบ พ.ร.บ. ศาลเยาวชนฯ มาตรา 182/1 วรรคสอง โจทก์ฟ้องโดยได้รับอนุญาตให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลบางส่วนขอให้เพิกถอนนิติกรรมบันทึกซื้อขายทะเบียนการหย่าระหว่างโจทก์และจำเลยเมื่อวันที่ 30

มีนาคม 2555 กับบังคับให้จำเลยแบ่งสินสมรส คือ เงิน ทอง เพชร และโอนที่ดินโฉนดเลขที่ 89706 เนื้อที่ 50 ตารางวา พร้อมบ้านเลขที่ 109/4 ที่ดินโฉนดเลขที่ 166902 เนื้อที่ 98 ตารางวา ที่ดินโฉนดเลขที่ 15655 เนื้อที่ 13 ตารางวา อาคารชุดเคหะ บ. อาคารบี ห้องชุดเลขที่ 643/152 ชั้นที่ 3 เนื้อที่ 26.09 ตารางเมตร และอาคารชุดเคหะ บ. อาคารเอ ห้องชุดเลขที่ 642/124 ชั้นที่ 4 เนื้อที่ 26.09 ตารางเมตร ให้แก่โจทก์กึ่งหนึ่ง หากจำเลยไม่ไปดำเนินการแบ่งทรัพย์สินดังกล่าวให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนา หรือขายทรัพย์สินดังกล่าวแล้วนำเงินมาแบ่งกันคนละกึ่งหนึ่ง จำเลยให้การและฟ้องแย้งขอให้ยกฟ้องโจทก์ ขอให้บังคับโจทก์ชำระเงินค่าเวนคืนกรมธรรม์ประกันชีวิต 484,614 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 27 พฤศจิกายน 2557 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่จำเลย ชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูนายณัฐพล เดือนละ 15,000 บาท นับแต่วันที่ 1 เมษายน 2555 เป็นต้นไปจนกว่านายณัฐพลจะสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก สำหรับค่าอุปการะเลี้ยงดูคิดถึงวันฟ้องเป็นเงิน 1,380,000 บาท และดอกเบี้ยคิดถึงวันฟ้องเป็นเงิน 673,932 บาท รวมเป็นเงิน 2,053,932 บาท และจ่ายค่าเลี้ยงชีพจำเลยเดือนละ 20,000 บาท นับแต่เดือนพฤษภาคม 2555 เป็นต้นไปจนกว่าจำเลยจะถึงแก่ความตาย ค่าเลี้ยงชีพคิดถึงวันฟ้องเป็นเงิน 1,820,000 บาท และดอกเบี้ยคิดถึงวันฟ้องเป็นเงิน 876,218 บาท รวมเป็นเงิน 2,696,218 บาท โจทก์ให้การแก้ฟ้องแย้งขอให้ยกฟ้องแย้งจำเลย ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยโอนที่ดินโฉนดเลขที่ 89706 พร้อมบ้านเลขที่ 109/4 ให้แก่โจทก์ และให้โจทก์ชำระเงิน 984,614 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงิน 484,614 บาท นับแต่วันที่ 27 พฤศจิกายน 2557 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่จำเลย และของต้นเงิน 500,000 บาท นับแต่วันฟ้อง เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่จำเลย ค่าฤชาธรรมเนียมในส่วนฟ้องโจทก์และค่าทนายความให้เป็นพับ กับให้โจทก์ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนจำเลย โดยกำหนดค่าทนายความ 5,000 บาท ค่าขึ้นศาลในส่วนฟ้องแย้งจำเลยให้โจทก์ใช้แทนค่าทนายที่จำเลยชนะคดี ค่าขออื่นของโจทก์และจำเลยนอกจากนี้ให้ยก โจทก์และจำเลยอุทธรณ์ โดยจำเลยได้รับอนุญาตให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลเฉพาะค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์สองในสามส่วน ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวพิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยโอนที่ดินโฉนดเลขที่ 89706 พร้อมบ้านเลขที่ 109/4 ให้แก่โจทก์กึ่งหนึ่ง หากจำเลยไม่ไปดำเนินการให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนา และให้โจทก์ชำระเงิน 1,584,614 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีของต้นเงิน 484,614 บาท นับแต่วันที่ 27 พฤศจิกายน 2557 เป็นต้นไปจนถึงวันที่ 10 เมษายน 2564 และอัตราร้อยละ 5 ต่อปี หรืออัตราดอกเบี้ยใหม่ที่กระทรวงการคลังปรับเปลี่ยนโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ตั้งแต่วันที่ 11 เมษายน 2564 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่จำเลย แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ตามคำขอท้ายฟ้องแย้งจำเลย นอกจากนี้แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นอุทธรณ์สำหรับฟ้องโจทก์และฟ้องแย้งจำเลยให้เป็นพับ โจทก์ฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัววินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้เถียงกันในชั้นฎีการับฟังเป็นยุติได้ว่า โจทก์และจำเลยจดทะเบียนสมรสกันเมื่อวันที่ 9 เมษายน 2525 ต่อมาวันที่ 30 มีนาคม 2555 ได้จดทะเบียนการหย่าและทำบันทึกข้อตกลงท้ายทะเบียนการหย่าตามสำเนาทะเบียนการหย่าและบันทึกข้อตกลงท้ายทะเบียนการหย่า โดยมีข้อตกลงในข้อ 3 ระบุว่า "เรื่องทรัพย์สิน (1) บ้านเลขที่ 109/4...ยกให้เป็นของฝ่ายชาย...บ้านเลขที่ 109/4 ปลูกสร้างอยู่บนที่ดินโฉนดเลขที่ 89706" คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์เพียงประการเดียวว่า ศาลสามารถพิพากษาให้จำเลยโอน

ที่ดินโฉนดเลขที่ 89706 พร้อมบ้านเลขที่ 109/4 ให้แก่โจทก์ทั้งแปลงได้หรือไม่ เห็นว่า

คำพิพากษา

คดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้เพิกถอนนิติกรรมบันทึกข้อตกลงซื้อขายทะเบียนการหย่าระหว่างโจทก์และจำเลยและขอบังคับให้จำเลยแบ่งสินสมรสทุกรายการให้แก่โจทก์ทั้งหนึ่ง จำเลยให้การต่อสู้ว่าบันทึกข้อตกลงซื้อขายทะเบียนการหย่าไม่เป็นโมฆะ การจัดแบ่งสินสมรสตามข้อ 3 เป็นสัญญาแบ่งทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1532 เมื่อนายทะเบียนจดทะเบียนการหย่า ถือได้ว่าการแบ่งทรัพย์สินอันเป็นสินสมรสโดยยกให้จำเลยทั้งหมดแล้ว โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องขอแบ่งสินสมรสใหม่อีก เมื่อพิเคราะห์คำฟ้องและคำขอท้ายฟ้องของโจทก์แล้ว ถือได้ว่าโจทก์มีเจตนาขอแบ่งสินสมรสทั้งปวงระหว่างโจทก์กับจำเลยทั้งหนึ่งโดยขอให้ไม่ยึดถือตามบันทึกข้อตกลงซื้อขายทะเบียนการหย่า เมื่อศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษวินิจฉัยว่า โจทก์และจำเลยทำบันทึกข้อตกลงซื้อขายทะเบียนการหย่ากันด้วยความสมัครใจ บันทึกข้อตกลงซื้อขายทะเบียนการหย่าจึงสมบูรณ์มีผลผูกพันโจทก์และจำเลยให้ต้องปฏิบัติตามข้อตกลงระหว่างกัน แต่เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่า ในบันทึกข้อตกลงซื้อขายทะเบียนการหย่าดังกล่าวระบุสินสมรสที่ตกลงยกให้โจทก์เพียงบ้านเลขที่ 109/4 โดยไม่ได้กล่าวถึงที่ดินโฉนดเลขที่ 89706 อันเป็นที่ตั้งของบ้านดังกล่าวแต่อย่างใด และโจทก์มีคำขอให้แบ่งสินสมรสอีก 5 รายการ ที่โจทก์กล่าวอ้างว่าจำเลยปกปิดไว้ ซึ่งรวมถึงที่ดินโฉนดเลขที่ 89706 ที่พิพาทด้วย แม้โจทก์จะมีคำขอท้ายฟ้องให้จำเลยแบ่งที่ดินดังกล่าวอันเป็นสินสมรสให้แก่โจทก์เพียงทั้งหนึ่ง แต่โจทก์ย่อมไม่อาจบรรยายฟ้องขอให้จำเลยโอนที่ดินพิพาทให้โจทก์ทั้งแปลงได้เพราะโจทก์ตั้งรูปเรื่องมาว่าบันทึกข้อตกลงซื้อขายทะเบียนการหย่าไม่ได้เกิดจากความสมัครใจของโจทก์และโจทก์ต้องการขอแบ่งสินสมรสรายการอื่น ๆ นอกจากที่ระบุไว้ในบันทึกข้อตกลงซื้อขายทะเบียนการหย่าด้วย เมื่อข้อเท็จจริงยุติในชั้นฎีกาแล้วว่าบันทึกข้อตกลงซื้อขายทะเบียนการหย่ามีผลใช้บังคับได้ และจำเลยยังไม่ได้แบ่งสินสมรสรายการที่ดินดังกล่าวให้แก่โจทก์ ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษก็ได้วินิจฉัยไว้แล้วว่า บ้านเลขที่ 109/4 ซึ่งตั้งอยู่บนที่ดินโฉนดเลขที่ 89706 ที่พิพาทเป็นส่วนควบตามกฎหมายของที่ดินโฉนดเลขที่ 89706 และโดยพิเคราะห์ถึงปกติประเพณีในทางสุจริตตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 368 แล้ว เห็นได้ว่าโจทก์และจำเลยมีเจตนาแบ่งทรัพย์สินอันเป็นสินสมรสระหว่างกันโดยจำเลยตกลงยกที่ดินโฉนดเลขที่ 89706 พร้อมบ้านเลขที่ 109/4 ให้แก่โจทก์ทั้งหมด โดยนับตั้งแต่วันที่มีการทำบันทึกข้อตกลงซื้อขายทะเบียนการหย่า ที่ดินพร้อมบ้านที่พิพาทตกเป็นของโจทก์ทั้งหมด เมื่อมูลค่าที่ดินที่พิพาทไม่ได้สูงเกินไปกว่าราคาประเมินทั้งหนึ่งของสินสมรสในคดีนี้และยังอยู่ในประเด็นพิพาทว่าจำเลยต้องแบ่งสินสมรสรายการนี้ให้โจทก์หรือไม่ การที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้จำเลยโอนที่ดินโฉนดเลขที่ 89706 พร้อมบ้านเลขที่ 109/4 ให้แก่โจทก์ทั้งหมดจึงไม่เป็นการพิพากษาที่เกินไปกว่าหรือนอกจากที่ปรากฏในคำฟ้อง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 142, มาตรา 246 และมาตรา 252 ประกอบพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 182/1 วรรคสอง ที่ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษวินิจฉัยมานั้นไม่ต้องความเห็นของศาลฎีกา ฎีกาของโจทก์ฟังขึ้น อนึ่ง โจทก์ฎีกาว่าโจทก์มีสิทธิได้รับที่ดินทั้งแปลง ซึ่งไม่เป็นการเกินคำขอ กรณีจึงเป็นปัญหาข้อกฎหมาย ซึ่งมีทุนทรัพย์พิพาทในชั้นฎีกาจำนวน 200 บาทแต่โจทก์เสียค่าขึ้นศาลมา 31,692 บาท จึงให้คืนค่าขึ้นศาลส่วนที่เกินมา 31,492 บาทแก่โจทก์ พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยโอนที่ดินโฉนดเลขที่

89706 พร้อมบ้านเลขที่ 109/4 ให้แก่โจทก์ หากจำเลยไม่ไปดำเนินการให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนา คืบค่าขึ้นศาลส่วนที่เกินมาจำนวน 31,492 บาท แก่โจทก์ นอกจากนี้ที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

พิสิฐ สุดลาภา · ชนาภานต์ อีระเวชพลกุล · สมชัย ทีฆาอุตมากร

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← [deka.supremecourt.or.th · https://thaideka.online/deka/452/2567](https://thaideka.online/deka/452/2567)